

УДК 614.8:631.3

БЕЗПЕКА ПРАЦІВНИКІВ У КОРМОВИРОБНИЦТВІ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Марчишина Є., к.с.г.н., доц., marchyshyna@nubip.edu.ua,

Вибойчик Н., студент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кормовиробництво як один із ключових сегментів агропромислового комплексу відіграє важливу роль у забезпеченні продуктивності тваринництва та стабільності продовольчої безпеки. Водночас ця галузь є джерелом підвищених виробничих ризиків, які загрожують здоров'ю та життю працівників. Актуальність дослідження безпеки праці у кормовиробництві зумовлена як високим рівнем травматизму, так і впливом шкідливих факторів, характерних для всіх етапів виробничого процесу – від підготовки сировини до фасування готової продукції.

До основних небезпек, з якими стикаються працівники, належать механічні травми під час роботи з устаткуванням (подрібнювачами, грануляторами, транспортерними стрічками тощо), респіраторні захворювання через пил від кормових сумішей, отруєння при контакті з хімічними добавками, термічні опіки при обслуговуванні сушильних апаратів, а також тривалий вплив шуму і вібрації. Нерідко додатковими факторами ризику стають недотримання правил експлуатації обладнання, зношеність техніки, недостатній рівень професійної підготовки персоналу та нехтування засобами індивідуального захисту.

Стан безпеки у кормовиробництві значною мірою залежить від рівня організації охорони праці на підприємстві. Ефективна система управління охороною праці повинна включати регулярну оцінку ризиків, навчання персоналу, оновлення інструкцій з техніки безпеки, забезпечення засобами захисту, а також контроль за станом виробничого обладнання. У практиці часто спостерігається формальний підхід до цих заходів, що призводить до нещасних випадків і професійних захворювань.

Важливою складовою профілактики є впровадження сучасних технологій, автоматизація виробничих процесів та застосування безконтактних методів контролю якості. Це дозволяє знизити рівень прямої участі працівників у небезпечних операціях. Також позитивні результати

дає модернізація вентиляційних систем, герметизація пилогенерувального обладнання та застосування фільтруючих пристроїв. Суттєвий ефект має і створення культури безпеки на виробництві, яка формується через залучення персоналу до систематичного навчання, участь у внутрішньому моніторингу умов праці та обговоренні шляхів покращення.

Необхідно також звернути увагу на психофізіологічні фактори, що впливають на працездатність персоналу. Високе навантаження, монотонність операцій, зміни температурного режиму та недостатня ергономіка робочих місць можуть призводити до зниження концентрації уваги та виникнення помилок, які загрожують безпеці. Зменшити негативний вплив цих факторів допомагає оптимізація графіків роботи, організація зон відпочинку та періодичний медичний огляд.

Законодавча база України в сфері охорони праці визначає достатньо чіткі вимоги до роботодавців у частині забезпечення безпечних умов праці. Проте на практиці часто виникають труднощі із впровадженням нових стандартів через економічні обмеження, особливо на малих та середніх підприємствах. У цьому контексті доцільно розглядати можливості державного стимулювання інвестицій у безпеку праці, включаючи податкові пільги, гранти на модернізацію обладнання та програми технічної підтримки.

Отже, забезпечення безпеки працівників у кормовиробництві потребує системного підходу, який включає як технічні, так і організаційні рішення. Підвищення рівня безпеки не тільки зменшує соціальні та економічні втрати, пов'язані з травматизмом, але й сприяє підвищенню ефективності виробництва та якості продукції. Подальші дослідження у цьому напрямі мають бути спрямовані на розробку адаптивних моделей оцінки ризиків, інтеграцію цифрових технологій у процеси контролю безпеки та формування сталих практик охорони праці в агропромисловому секторі.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Хмельовський В.С., Марчишина Є.І., Білько Т.О., Мотрич М.М., Скібчик В.І. Охорона праці. К. Центр учбової літератури. 2021. 594 с.
2. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці у сільському господарстві. К.: ЦУЛ. 2017. 691 с .

ІНСТИТУТ МЕХАНІКИ ТА
АВТОМАТИКИ
АГРОПРОМИСЛОВОГО
ВИРОБНИЦТВА НААН
України

НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
України

ІНСТИТУТ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА
ПРИРОДНИЧИХ НАУК
НАЦІОНАЛЬНОГО
ДОСЛІДНИЦЬКОГО ІНСТИТУТУ
(Польща)

МАТЕРІАЛИ
XIV-ї Науково-технічної конференції
«Технічний прогрес у тваринництві та кормовиробництві»

01-17 жовтня 2025 року

Глеваха - Київ
2025

УДК 631.171

Технічний прогрес у тваринництві та кормовиробництві: XIV Міжнародна науково-технічна конференція, смт Глеваха Київської області – м. Київ, Україна, 1-17 жовтня 2025 року: матеріали конференції. Глеваха-Київ. 2025. - 204 с.

В матеріалах конференції коротко викладені основні результати теоретичних та експериментальних досліджень з пріоритетних напрямків розвитку тваринництва та кормовиробництва. Наведені дані про ефективність результатів наукових досліджень та їх виробничої перевірки.

Матеріали розраховані на науковців та здобувачів наукового ступеня.

Організаційний комітет конференції: *Адамчук В.В.*, д.т.н., проф., академік НААН, директор Інституту механіки та автоматики агропромислового виробництва НААН України (голова оргкомітету); *Братишко В.В.*, д.т.н., проф., декан механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (співголова оргкомітету); *Штробель В.Р.*, доктор наук, директор Інституту технологічних та природничих наук Національного дослідницького інституту, Польща, (співголова оргкомітету); *Собчук Генрик*, професор, голова вченої ради Інституту технологічних та природничих наук Національного дослідницького інституту, Польща, (співголова оргкомітету); *Viacheslav Adamchuk*, д.т.н., професор і завідувач кафедри інженерії біоресурсів в Університеті McGill, Канада, (співголова оргкомітету); *Simone Pascuzzi*, д.т.н., професор кафедри агроекологічних та територіальних наук Університету Варі, Італія, (співголова оргкомітету); *Hristo Beloev*, д.т.н., професор Русенського університету, Болгарія, (співголова оргкомітету); *Maroš Korenko*, д.т.н., професор Словацького університету сільського господарства в Нітрі, Словачія, (співголова оргкомітету); *Jüri Olt*, д.т.н., професор агротехніки Естонського університету наук про життя, Естонія, (співголова оргкомітету); *Ребенко В.І.*, к.т.н., доц., доцент кафедри охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві НУБіП України (секретар оргкомітету); *Кузьменко В.Ф.*, к.т.н., с.н.с., провідний науковий співробітник відділу механіки та автоматики біотехнічних систем у тваринництві ІМА АПВ НААН; *Хмельовський В.С.*, д.т.н., проф., завідувач кафедри охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві НУБіП України; *Ткач В.В.*, к.т.н., с.н.с. завідувач відділу механіки та автоматики біотехнічних систем у тваринництві ІМА АПВ НААН; *Фененко А.І.*, д.т.н., проф., головний науковий співробітник ІМААПВ; *Голуб Г.А.*, д.т.н., проф., професор кафедри тракторів, автомобілів та біоенергосистем НУБіП України; *Собчук Генрик*, професор, голова вченої ради Інституту технологічних та природничих наук Національного дослідницького інституту, Польща; *Ревенко І.І.*, д.т.н., проф., професор кафедри охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві НУБіП України; *Роговський І.Л.*, д.т.н., проф., завідувач кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту ім. М.П. Момотенка; *Заболотько О.О.*, к.т.н., доц., доцент кафедри охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві НУБіП України; *Сівак І.М.*, к.т.н., доц., доцент кафедри сільськогосподарських машин і системотехніки ім. П.М. Василенка НУБіП України; *Тітова Л.Л.*, к.т.н., доц., доцент кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту ім. М.П. Момотенка НУБіП України.

Рекомендовано до видання:

вченою радою ІМААПВ НААН України (протокол № 5 від «21» листопада 2025 р.);
вченою радою механіко-технологічного факультету НУБіП України
(протокол № 4 від «20» листопада 2025 року)

Адреси для листування:

08631, Київська обл., Васильківський р-н, смт. Глеваха, вул. Вокзальна, 11
03041, Україна, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 12, к. 11

E-mail: ima.apv.naan@gmail.com, mtf11k@ukr.net, info@animal-conf.inf.ua

Сайт конференції: <http://animal-conf.inf.ua>

© ІМА АПВ НААН України, 2025

© НУБіП України, 2025